T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

Sayı :30824082-610/ 17085405 21 Ekim 2026
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
İrtibat: Şube Müdürü-Haydar DEMİRER Tel: 410 14 57
Faks:418 74 63 e-posta: haydar.demirer@csb.gov.tr elektronik ağ: www.csb.gov.tr

MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN GÜLCAN KIŞ'IN
TBMM 7/47723 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/47723
GK12

SORULAR

1) 2020 yılından önergenin yanıtlandığı tarihe kadar Türkiye'ye yıllar itibarıyla ne miktarda plastik atık ithal edilmiştir? Bu atıkların geldikleri ülkeler ile atık türlerine göre dağılımı nedir?
2) Aynı dönemde Mersin ve Adana'ya getirilen veya bu illerdeki tesislere sevk edilen ithal atık miktarı yıllar itibarıyla ne kadardır?
3) Mersin'de ithal atık kabul eden, ayrıştıran, geri dönüştüren veya bertaraf eden kaç tesis bulunmaktadır? Bu tesislerin ilçelere göre dağılımı nedir?
4) Son beş yılda Mersin'deki atık işleme ve geri dönüşüm tesislerinde kaç denetim gerçekleştirilmiştir? Bu denetimlerde kaç tesiste mevzuata aykırılık tespit edilmiş; kaç **i** tesise idari para cezası, faaliyet durdurma veya lisans iptali yaptırımı uygulanmıştır?
5) Mersin'de tarım alanlarına, dere yataklarına, yol kenarlarına, kıyılara veya boş arazilere bırakılan ya da kontrolsüz biçimde yakılan ithal atıklara ilişkin Bakanlığınıza kaç ihbar ve şikâyet ulaşmıştır? Bunların kaçı hakkında işlem yapılmıştır?
6) İthal edilen atıkların ülkeye girişinden geri dönüşüm veya nihai bertaraf aşamasına kadar takip edilmesini sağlayan etkin ve kamuoyunun denetimine açık bir izleme sistemi bulunmakta mıdır?
7) İthal atıkların Mersin Körfezi, kıyılar, tarım toprakları, yer altı ve yüzey suları üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla herhangi bir çevresel inceleme veya bilimsel çalışma yapılmış mıdır? Yapılmışsa sonuçları kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?
8) Atık işleme ve geri dönüşüm tesislerinin çevresinde yaşayan vatandaşların maruz kalabileceği hava, su ve toprak kirliliğinin halk sağlığı üzerindeki etkileri konusunda Sağlık Bakanlığıyla ortak bir çalışma yürütülmekte midir?
9) Geri dönüştürülebilir ham madde adı altında ülkeye getirildikten sonra geri dönüştürülemediği belirlenen atıkların miktarı ne kadardır? Bu atıkların gönderici ülkelere iade edilmesi amacıyla bugüne kadar hangi işlemler yapılmıştır?
10) Yerli atıkların kaynağında ayrıştırılması ve geri dönüşüm kapasitesinin öncelikle bu atıklar için kullanılması yerine yurt dışından atık ithal edilmesinin gerekçesi nedir?
11) Mersin ve Adana'nın çevresel yükünün azaltılması amacıyla atık ithalatına kota getirilmesi, bazı atık türlerinin ithalatının yasaklanması veya atık ithalatının tamamen durdurulması yönünde bir çalışma bulunmakta mıdır?
12) Atık ithalatı yapan firmaların isimlerinin, ithal ettikleri atıkların türü ve miktarının, tesislere ilişkin denetim sonuçlarının ve uygulanan yaptırımların kamuoyuyla düzenli olarak paylaşılması planlanmakta mıdır?

CEVAPLAR

1,2,11) 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca tehlikeli atıkların ülkemize ithalatı kati olarak yasaktır. Ülkemizde geri kazanımı mümkün olmayan atıklar ile bertaraf amaçlı atık ithalatına izin verilmemektedir. Ülkemize atık ithalatı "Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2026/3)" çerçevesinde kontrollü olarak gerçekleştirilmektedir. Tebliğ Ticaret Bakanlığı tarafından Bakanlığımız görüşleri de alınarak yayımlanmakta olup, her yıl revize edilmektedir. Tebliğde Ek-1'de ithali kontrole tabi olarak ithal edilebilen atıkların GTİP numaraları, Ek-2/A'da ithalatı yasaklanan atıkların GTİP numaraları ve Ek-2/B'de ithalatı yasaklanan atıkların atık kodları (Atık Yönetimi Yönetmeliğine göre) yer almaktadır.

3) Mersin ilinde aşağıda ilçe dağılımları yer alan atık ithalatı yapan 7 (yedi) adet tesis bulunmaktadır.

İLÇE	*ADET*
TOROSLAR	2
AKDENİZ	3
SİLİFKE	1
TARSUS	1

4) 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından koordineli bir şekilde ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır. Yapılan denetimlerde Çevre Mevzuatında belirtilen usul ve esaslara aykırı faaliyet gösterdiği tespit edilen işletmelere 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20'nci maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti ise 15'nci maddesi kapsamında kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmakta ayrıca çevre kirliliğine sebebiyet verenler hakkında Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulmaktadır. E-denetim sistemi üzerinde yapılan incelemede 01.01.2021 tarihinden bugüne kadar Mersin genelinde Atık Bertaraf ve Geri Dönüşüm tesislerine 836 denetim yapılmış, 42 denetimde 42.979.561 TL idari para cezası uygulanmış, 1 tesisin faaliyeti durdurulmuştur.

5) Mersin İlimizde alıcı ortama bırakılan atıklar ile ilgili şikayetler gelmekte olup, ithal edilen atıkların alıcı ortama bırakıldığı ya da kontrolsüz olarak yakıldığı ile ilgili bir şikayet gelmemiştir.

6) 18/05/2021 tarihli ve 2021/9 sayılı genelge ile ithal edilmiş plastik atıklar Mobil Atık Takip Sistemine (MoTAT) dahil edilerek konum-zaman verisi üreten mobil cihaz takılı lisanslı taşıma araçları ile anlık olarak izlenmekte ve kayıt alınmaktadır. Bununla birlikte Uygulama ile taşınan atıkların yine aynı Uygulama altında yer alan Kütle Denge Sistemi (KDS) ile tesise kabulü sağlanmakta olup, söz konusu atığa dair gerçekleştirilen işleme faaliyetine ilişkin proses işlemleri MoTAT ile entegre çalışan KDS ile kayıt altına alınmaktadır. Böylece ithal edilen plastik atığın ülkeye girişinden işleninceye kadar ki sürecinin sistem üzerinden kayıt altına alınarak atıkların atık işleme tesisine güvenli şekilde ulaştırılması temin edilmektedir.

7) Bakanlığımızca Mersin dahil tüm denizlerimizde kirlilik ile plastik/mikroplastik hareketleri düzenli olarak 2014 yılından itibaren "Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı" (DEN-İZ) kapsamında kesintisiz izlenmektedir. Soru önergesine konu olan Mersin bölgesinde 20 istasyonda izleme yapılmaktadır. Söz konusu programın özet raporları https://ced.csb.gov.tr/denizlerde-butunlesik-kirlilik-izleme-programi-ozet-raporlari-i-82693 adresi üzerinden kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımız koordinasyonunda Mersin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz, ODTÜ ve Akdeniz Üniversitesi ile 2023 yılında Mersin körfezinde oluşan mikroplastik kirliliğinin kaynağının tespiti kapsamında Seyhan Nehri Değerlendirme Raporu-2023 hazırlanmış olup söz konusu rapor ilgili Üniversitelerin internet sitesinde yayınlanmıştır.

8) Atık işleme ve geri dönüşüm tesislerinin çevresinde yaşayan vatandaşların maruz kalabileceği hava, su ve toprak kirliliğinin halk sağlığı üzerindeki etkileri konusuyla ilgili bilgilerin Sağlık Bakanlığı'ndan edinilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

9) İthalatı yapılmak istenen atıklar gümrük işlemleri başlamadan önce sınır gümrüğünden bulunan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerimizin uzman personellerince atığın uygunluk denetimi (belge kontrolü ve fiziki kontrol) yapılmaktadır. Uygun bulunmayan atıkların ithalatına izin verilmeyerek mahrece iade işlemleri başlatılmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımız (ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü) ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerimizin rutin denetimleri ile geri dönüşüm tesisleri mer'i mevzuat çerçevesinde denetlenmekte, geri dönüşüm tesislerinin proses verimleri bakiye atık yönetim planları ve gerçekleşme raporları ile takip edilmekte olup, geri dönüşüm prosesinden çıkan bakiye atıklar geri kazanım amaçlı başka bir geri dönüşüm tesisine veya bertaraf için lisanslı tesislere gönderilmektedir.

10) Sanayicimizin ihtiyacı olan, çevresel risk oluşturmayan ve geri dönüştürülebilen, ekonomik değere sahip olan tehlikesiz atıklar geri dönüştürülmek üzere ithal edilmekte olup; bu atıkların ithalatı "Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2026/3)" çerçevesinde kontrollü olarak gerçekleştirilmektedir.

12) Bakanlığımızın atık ithalatı yapan firmaların bilgilerinin paylaşılmasına dair bir uygulaması bulunmamaktadır.